

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

kr̥ṣṇayajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē
॥ *tr̥tīyāṣṭakē ēkādaśaḥ praśnaḥ* ॥
(*kāṭhakam - 2*)

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ *tr̥tīyāṣṭakē ēkādaśaḥ praśnaḥ* ॥
(*kāṭhakam - 2*)

hariḥ ō(4)m |

lōkō'si svargō'si |

anantō'syapārō'si |

akṣitō'syakṣayyō'si |

tapāsaḥ pratiṣṭhā |

tvayīdamantaḥ |

viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |

viśvasya bhartā viśvasya janayitā |

taṃ tvōpādadhē kāmādughamakṣitam |

prajāpatistvā sādayatu |

tayā dēvatayā'ngiraṣvaddhruvā sīda ॥ 1 ॥

tapō'si lōkē śritam |

tējasaḥ pratiṣṭhā |

tvayīdamantaḥ |

viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |

viśvasya bhartṛ viśvasya janayitṛ |

Please let us know of any errors in this text.

tattvōpādadhē kāmāduḡhamakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 2 ||

tējō'si tapāsi śritam |
samudrasyā pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvām yaḡṣam viśvām bhūtam viśvaḡ subhūtam |
viśvāsyā bhartṛ viśvāsyā janayitr̥ |
tattvōpādadhē kāmāduḡhamakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 3 ||

samudrō'si tējāsi śritaḥ |
apām pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvām yaḡṣam viśvām bhūtam viśvaḡ subhūtam |
viśvāsyā bhartā viśvāsyā janayitā |
tam tvōpādadhē kāmāduḡhamakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 4 ||

āpaḥ stha samudrē śritāḥ |
pṛthivyāḥ pratiṣṭhā yuṣmāsu |
idamantaḥ |
viśvaṃ yaḁṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |
viśvasya bhartryō viśvasya janayitryaḥ |
tā va upādadhē kāmadughā akṣitāḥ |
prajāpādistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ngiraśvaddhruvā sīda || 5 ||

pṛthivyāsyaphsu śritā |
agnēḥ pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yaḁṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |
viśvasya bhartrī viśvasya janayitrī |
tāṃ tvōpādadhē kāmadughāmakṣitām |
prajāpādistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ngiraśvaddhruvā sīda || 6 ||

agnirāsi pṛthivyāḡ śritāḥ |
antarikṣasya pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yaḁṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtaṃ |

viśvā́sya bhartā́ viśvā́sya janayitā́ |
taṃ tvōpādadhḗ kāmāduḡhamakṣitam |
prajāpātistvā́ sādāyatu |
tayā́ dēvatā́yā́'ngiraśvaddhruvā́ sīda || 7 ||

antarikṣamasyagnaú śritam |
vāyōḥ prātiṣṭhā́ |
tvayīdamantaḥ |
viśvā́ṃ yaḡkṣāṃ viśvā́ṃ bhūtāṃ viśvaḡ́ subhūtāṃ |
viśvā́sya bhartṛ viśvā́sya janayitr̥ |
tattvōpādadhḗ kāmāduḡhamakṣitam |
prajāpātistvā́ sādāyatu |
tayā́ dēvatā́yā́'ngiraśvaddhruvā́ sīda || 8 ||

vāyurāsyantarikṣḗ śritaḥ |
divaḥ prātiṣṭhā́ |
tvayīdamantaḥ |
viśvā́ṃ yaḡkṣāṃ viśvā́ṃ bhūtāṃ viśvaḡ́ subhūtāṃ |
viśvā́sya bhartā́ viśvā́sya janayitā́ |
taṃ tvōpādadhḗ kāmāduḡhamakṣitam |
prajāpātistvā́ sādāyatu |
tayā́ dēvatā́yā́'ngiraśvaddhruvā́ sīda || 9 ||

dyaurasi vāyau śritā |
ādityasya pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḥ subhūtaṃ |
viśvasya bhartṛi viśvasya janayitṛi |
tāṃ tvōpādadhē kāmādughāmakṣitām |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ngiraśvaddhruvā sīda || 10 ||

ādityō'si divi śritaḥ |
candramāsaḥ pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḥ subhūtaṃ |
viśvasya bhartā viśvasya janayitā |
taṃ tvōpādadhē kāmādughāmakṣitam |
prajāpātistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ngiraśvaddhruvā sīda || 11 ||

candramā asyādityē śritaḥ |
nakṣatrāṇāṃ pratiṣṭhā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yakṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḥ subhūtaṃ |

viśvā́sya bhartā́ viśvā́sya janayitā́ |
taṃ tvōpādadhḗ kāmādughamakṣitam |
prajāpātistvā́ sādāyatu |
tayā́ dēvatāyā́ṅgiraśvaddhruvā́ sīda || 12 ||

nakṣātrāṇi stha caṇdramāsi śritāni |
saṃvathsarasyá pratiṣṭhā́ yuṣmāsu |
idamāntaḥ |
viśvāṃ yakṣaṃ viśvāṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtam |
viśvā́sya bhartṛṇi viśvā́sya janayitṛṇi |
tāni va upādadhḗ kāmādughānyakṣitāni |
prajāpātistvā́ sādāyatu |
tayā́ dēvatāyā́ṅgiraśvaddhruvā́ sīda || 13 ||

saṃvathsarō'si nakṣātrēṣu śritaḥ |
ṛtūnāṃ pratiṣṭhā |
tvayīdamāntaḥ |
viśvāṃ yakṣaṃ viśvāṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtam |
viśvā́sya bhartā́ viśvā́sya janayitā́ |
taṃ tvōpādadhḗ kāmādughamakṣitam |
prajāpātistvā́ sādāyatu |
tayā́ dēvatāyā́ṅgiraśvaddhruvā́ sīda || 14 ||

ṛtaṅṅ stha saṁvathsaṅṅ ṣṛitāḅḅ |
māsānāṁ pratiṣṭhā yuṣṁmāsū |
idamaṅṅtaḅḅ |
viśvaṁ yaḅḅkṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḅḅ subhūtaṁ |
viśvaṅṅsya bhartaṅṅrō viśvaṅṅsya janayitāraḅḅ |
tāṅṅ va upādadhē kāmadughānaksitāṅṅ |
prajāpātistvā sādayatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraṅṅsvaddhruvā sīda || 15 ||

māsāḅḅ sthartaṅṅṣū ṣṛitāḅḅ |
ardhamāsānāṁ pratiṣṭhā yuṣṁmāsū |
idamaṅṅtaḅḅ |
viśvaṁ yaḅḅkṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḅḅ subhūtaṁ |
viśvaṅṅsya bhartaṅṅrō viśvaṅṅsya janayitāraḅḅ |
tāṅṅ va upādadhē kāmadughānaksitāṅṅ |
prajāpātistvā sādayatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraṅṅsvaddhruvā sīda || 16 ||

ardhamāsāḅḅ sthā māsu ṣṛitāḅḅ |
ahōrātrayōḅḅ pratiṣṭhā yuṣṁmāsū |
idamaṅṅtaḅḅ |
viśvaṁ yaḅḅkṣaṁ viśvaṁ bhūtaṁ viśvaḅḅ subhūtaṁ |

viśvāsyā bhartārō viśvāsyā janayitāraḥ |
tāṅ va upādadhē kāmāduḡhānakṣitāṅ |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraṣvaddhruvā sīda || 17 ||

aḥōrātrē sthō'rdhamāsēṣu śritē |
bhūtasyā pratiṣṭhē bhavyāsyā pratiṣṭhē |
yuvayōridamantaḥ |
viśvaṃ yaḡṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtam |
viśvāsyā bhart̥ryau viśvāsyā janayit̥ryau |
tē vāmupādadhē kāmāduḡhē akṣitē |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraṣvaddhruvā sīda || 18 ||

paurnamāsyasṭakā'māvāsyā |
annādāḥ sthānnaḡduḡhō yuṣmāsu |
idamantaḥ |
viśvaṃ yaḡṣaṃ viśvaṃ bhūtaṃ viśvaḡ subhūtam |
viśvāsyā bhart̥ryō viśvāsyā janayit̥ryaḥ |
tā va upādadhē kāmāduḡhā akṣitāḥ |
prajāpatistvā sādāyatu |
tayā dēvatāyā'ṅgiraṣvaddhruvā sīda || 19 ||

rāḍasi bṛhaṭī śrīraśindrāpatnī dharmāpatnī |
viśvaṃ bhūṭamanuṣṭabhūṭā |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yaḁṣaṃ viśvaṃ bhūṭaṃ viśvaḡ subhūṭam |
viśvaśya bhaṭṛī viśvaśya janayitṛī |
tāṃ tvōpādadhē kāmaḍughāmakṣitam |
prajāpatistvā sādayatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 20 ||

ōjō'si saḥō'si |
balāmasi bhrājō'si |
dēvānāṃ dhāmāmṛtām |
amartyastapōjāḥ |
tvayīdamantaḥ |
viśvaṃ yaḁṣaṃ viśvaṃ bhūṭaṃ viśvaḡ subhūṭam |
viśvaśya bhartā viśvaśya janayitā |
taṃ tvōpādadhē kāmaḍughāmakṣitam |
prajāpatistvā sādayatu |
tayā dēvatayā'ṅgiraśvaddhruvā sīda || 21 ||

lōkastapastējāssamuḍra āpaḥ pṛthivyāgnirantarikṣaṃ
vāyurdyaurādityaścandramā nakṣatṛāṇi saṃvathsara ṛtavō māśā
ardhamāśā āhōṛātrē paūrṇamāśī rāḍasyōjō'syēkaviḡśatiḥ || 1 ||

lōkō'si bhartā tam |
tapastējō'si bhartṛ tat |
sāmudrō'si bhartā tam |
āpāsstha bhartṛyāstā vaḥ |
pṛthivī bhartṛī tām |
agnirāsi bhartā tam |
antarikṣam bhartṛ tat |
vāyurāsi bhartā tam |
dyaurāsi bhartṛī tām |
ādityaścāndramā bhartā tam |
nakṣātrānistha bhartṛṇi tāni vaḥ |
samvathsarō'si bhartā tam |
ṛtavō māsā ardhamāsā bhartārō bhartārō bhartārastān vaḥ |
ahōrātrē bhartṛyau tē vām |
paurṇamāsī bhartṛyāstā vaḥ |
rāḍasi bhartṛī tām |
ōjō'si bhartā tamēkaviḡsatih ||

tvamāgnē ruḍrō asurō maḥō divaḥ |
tvaḡ śardhō mārūtam pṛkṣa īśiṣē |
tvam vātairaruṇairyāsi śaṅgayah |
tvam pūṣā vidhataḥ pāsi nu tmanā |
dēvā dēvēṣu śrayadhvam |
prathamā dvitīyēṣu śrayadhvam |
dvitīyāstr̥tīyēṣu śrayadhvam |

tr̥t̥iyāṣṭaturthēṣu śrayadhvam |
caṭurthāḥ pañcamēṣu śrayadhvam |
pañcamāḥ ṣaṣṭhēṣu śrayadhvam || 22 ||

ṣaṣṭhāḥ sapṭamēṣu śrayadhvam |
sapṭamā aṣṭamēṣu śrayadhvam |
aṣṭamā navamēṣu śrayadhvam |
navamā daśamēṣu śrayadhvam |
daśamā ēkādaśēṣu śrayadhvam |
ēkādaśā dvādaśēṣu śrayadhvam |
dvādaśāstrayōdaśēṣu śrayadhvam |
trayōdaśāṣṭaturdaśēṣu śrayadhvam |
caṭurdaśāḥ pañcadaśēṣu śrayadhvam |
pañcadaśāḥ ṣōḍaśēṣu śrayadhvam || 23 ||

ṣōḍaśāḥ sapṭadaśēṣu śrayadhvam |
sapṭadaśā aṣṭadaśēṣu śrayadhvam |
aṣṭadaśā ēkānaviḡśēṣu śrayadhvam |
ēkānaviḡśā viḡśēṣu śrayadhvam |
viḡśā ēkaviḡśēṣu śrayadhvam |
ēkaviḡśā dvāviḡśēṣu śrayadhvam |
dvāviḡśāstrayōviḡśēṣu śrayadhvam |

tr̥ayōviḡsāścaturviḡsēṣu śrayadhvam |
caturviḡsāḥ pañcaviḡsēṣu śrayadhvam |
pañcaviḡsāḥ ṣaḍviḡsēṣu śrayadhvam || 24 ||

ṣaḍviḡsāḥ sap̥taviḡsēṣu śrayadhvam |
sap̥taviḡsā aṣṭaviḡsēṣu śrayadhvam |
aṣṭaviḡsā ēkānnatriḡsēṣu śrayadhvam |
ēkānnatriḡsāstriḡsēṣu śrayadhvam |
triḡsā ēkat̥riḡsēṣu śrayadhvam |
ēkat̥riḡsā dvātriḡsēṣu śrayadhvam |
dvātriḡsāstr̥ayastr̥iḡsēṣu śrayadhvam |
dēvāstr̥irēkādaśāstr̥istr̥ayastr̥iḡsāḥ |
uttarē bhavata |
uttaravartmāṇaḥ uttarasatvānaḥ |
yatkāma idam̐ juhōmi |
tanmē sam̐r̥ddhyatām |
vayagg̐ syāmaḥ patayō rayiṇām |
bhūrbhuvāḥ svāḥ svāhā || 25 ||

ṣaṣṭhēṣu śrayadhvaḡ ṣoḍaśēṣu śrayadhvaḡ ṣaḍviḡsēṣu
śrayadhvamuttarē bhavātōttaravartmāṇaḥ uttarasatvānaśc̥atvāri
ca || 2 ||

agnāviṣṇū saḵjōṣāsā |
imā vārdhantu vāḡ girāḥ |
dyumnairvājēbhiraḡatam |
rājñi virājñi |
samrājñi svarājñi |
arciḥ sōciḥ |
tapō harō bhāḥ |
agniḥ sōmō bṛhaspatiḥ |
viśvē dēvā bhuvānasya gōpāḥ |
tē sarvē saḡgatya |
idaḡ mē prāvātā vacaḥ |
vayagg syāḡ patayō rayiḡām |
bhūrbhuvāḥ svāḥ svāhā || 26 ||

saḡgatya tr̥iḡi ca || 3 ||

annapatē'nnāsyā nō dēhi |
aḡamīvasyā śuṣmiḡāḥ |
pra pradātāraḡ tāriṣāḥ |
ūrjaḡ nō dhēhi dvīpadē catuṣpadē |
agnē pṛthivīpatē |
sōmā vīrudhāḡ patē |

tvaṣṭaḥ samidhāṃ patē |
viṣṇāvāśānāṃ patē |
mitrā satyānāṃ patē |
varuṇa dharmaṇāṃ patē || 27 ||

maruṭō gaṇānāṃ patayaḥ |
rudrā paśūnāṃ patē |
indraujasāṃ patē |
br̥h̥aspatē brahmaṇaspatē |
ā ruṇā rōcē' hagg svayam |
ruṇā rūrucē rōcāmānaḥ |
at̥ityādaḥ svārābhārēha |
tasmiṇ yōnaḥ prajānau prajāyēya |
vayagg syāma patayō rayīṇām |
bhūrbhuvāḥ svāḥ svāhā || 28 ||

varuṇa dharmaṇāṃ patē svāssvāhā || 4 ||

sapta tē agnē samidhāḥ sapta jihvāḥ |
saptaṣṭayaḥ sapta dhāmā priyāṇi |
sapta hōtrā anuvidvāṇ |
sapta yōnīrāpṛṇasvā ghṛtēna |
prācī dik |

agnirdēvatāḥ

agniḡ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai diśō'bhidāsati

dakṣiṇā dik

indrō dēvatāḥ || 29 ||

indraḡ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai diśō'bhidāsati

praticī dik

sōmō dēvatāḥ

sōmaḡ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai dēśō'bhidāsati

udicī dik

mitrāvaruṇau dēvatāḥ

mitrāvaruṇau sa diśāṃ dēvau dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai diśō'bhidāsati || 30 ||

ūrdhvā dik

br̥haspatirdēvatāḥ

br̥haspatiḡ sa diśāṃ dēvaṃ dēvatānāmṛcchatu

yō maitasyai diśō'bhidāsati

iyam dik

aditirdēvatā᳚ |
adit̥ig̣ sa diśāṃ dēvīm dēvatānāmṛcchatu |
yō maitasyai diśō'bhidāsati |
puruṣō dik |
puruṣō mē kāmānthsamārdhayatu || 31 ||

andhō jāgṛviḥ prāṇa |
asāvēhi |
badhira ākrandayitarapāna |
asāvēhi |
uṣasāmuṣasamaśīya |
aḥamasō jyōtiraśīya |
aḥamasō'pōśīya |
vayagg syāma patayō rayiṇām |
bhūrbhuvāḥ svāḥ svāhā᳚ || 32 ||

daḁṣiṇā digindrō dēvatā mītrāvarūṇau sa diśāṃ dēvau
dēvatānāmṛcchatu yō maitasyai diśō'bhidāsatyardhayatu
navā ca || 5 ||

yattē'citāṃ yadu citāṃ tē agnē |
yattā ūnaṃ yadu tē'tiriktam |
ādityāstadaṅgirasasācinvantu |

viśvē tē dēvāscitīmāpūrayantu |
cītaścāsi samcītaścāsyagnē |
ētāvāgścāsi bhūyāgścāsyagnē |
lōkaṃ pṛṇa cchidraṃ pṛṇa |
athō sīda śivā tvam |
indrāgnī tvā bṛhaspatiḥ |
asmiṇ yōnāvasiṣadann̄ || 33 ||

tayā dēvatayā'ngiraśvaddhruvā sīda |
tā āsyā sūdādōhasaḥ |
sōmagg śrīṇanti pṛśnāyaḥ |
janmandēvānām viśaḥ |
triṣvārōcanē divaḥ |
tayā dēvatayā'ngiraśvaddhruvā sīda |
agnē dēvāg ihāvaha |
jajñānō vṛktabarhiṣē |
asi hōtā na īdyāḥ |
agānma mahā manāsā yaviṣṭham || 34 ||

yō dīdāya samiddhasvē durōṇē |
citrabhānū rōdāsī antarurvī |
svāhutaṃ viśvataḥ praṭyañcām |

mēdhākāraṃ vidathā'sya prasādhanam |
agnīḡ hōtāraṃ paribhūtamaṃ maṭim |
tvāmarbhā'sya haṡiṣaḡ samānamit |
tvāṃ maḡhō vṛṇatē narō nānyaṃ tvat |
maṡuṣvattvā nidhīmahi |
maṡuṣvathsamidhīmahi |
agnē maṡuṣvadaṅgiraḡ || 35 ||

dēvāndēvāyatē yaja |
agnir̥hi vājinam viśē |
dadāti viśvacar̥ṣaṇiḡ |
agnī rāyē svābhuvām |
sa pr̥tō yāti vāryām |
iṣagḡ stōṭṛbhya ābhāra |
pr̥ṣṭō divi pr̥ṣṭō agniḡ pṛthivyām |
pr̥ṣṭō viśvā oṣādhīrāvivēśa |
vaiśvānaraḡ saḡasā pr̥ṣṭō agniḡ |
sa nō divā sa riṣaḡ pātu naktām || 36 ||

asīṣadaṅ yaviṣṭhamaṅgirō naktām || 6 ||

ayaṃ vāva yaḡ pavātē |
sō'gnirnācikētaḡ |

sa yatprānpavatē |
tadāsyā śirāḥ |
athā yaddakṣiṇā |
sa dakṣiṇaḥ pakṣaḥ |
athā yatpratyak |
tatpucchām |
yadudaṅḡ |
sa uttāraḥ pakṣaḥ || 37 ||

athā yathsamvāti |
tadāsyā samañcānaṃ ca prasāraṇaṃ ca |
athō sampadēvāsyā sā |
saḡ ha vā āsmai sa kāmāḥ padyatē |
yatkāmō yajatē |
yōḡgnim nācikētam cinutē |
ya ū cainamēvaṃ vēdā |
yō ha vā agnērnācikētasyāyatānaṃ pratiṣṭhām vēdā |
āyatānavānbhavati |
gacchati pratiṣṭhām || 38 ||

hiraṇyaṃ vā agnērnācikētasyāyatānaṃ pratiṣṭhā |
ya ēvaṃ vēdā |

āyatānavānbhavati |
gacchati pratiṣṭhām |
yō ha vā agnērnācīkētasya śarīraṃ vēdā |
saśārīra ēva svargaṃ lōkamēti |
hiraṇyaṃ vā agnērnācīkētasya śarīraṃ |
ya ēvaṃ vēdā |
saśārīra ēva svargaṃ lōkamēti |
athō yathā rukma uttāptō bhāyyāt || 39 ||

ēvamēva sa tējāsā yaśāsā |
asmiggścā lōkē' muṣmiggśca bhāti |
uravō ha vai nāmaitē lōkāḥ |
yē' varēṇādityam |
athā haitē variyāgsō lōkāḥ |
yē parēṇādityam |
antāvantaḡ ha vā ēṣa kṣayyaṃ lōkaṃ jāyati |
yō' varēṇādityam |
athā haiṣō' nantamāpāramākṣayyaṃ lōkaṃ jāyati |
yaḥ parēṇādityam || 40 ||

anantaḡ ha vā apāramākṣayyaṃ lōkaṃ jāyati |
yō' gniṃ nācīkētaṃ cinutē |

ya ū cainamēvaṃ vēdaḥ |
athō yathā rathē tiṣṭhaṇpakṣāsī paryāvartamānē
pratyapēkṣatē |
ēvamāhōrātrē pratyapēkṣatē |
nāsyāhōrātrē lōkamāpnutah |
yō'gnim nācīkētam cinutē |
ya ū cainamēvaṃ vēdaḥ || 41 ||

uttāraḥ pakṣō gacchati pratiṣṭhām bhāyyādyah
parēṇā'dityamaṣṭau ca || 7 ||

uśaṇ ha vai vājaśravaśaḥ sārvaṇvēdaśaṃ dādau |
tasyā ha nacīkētā nāmā putra āsa |
taḡ ha kumāraḡ santām |
dakṣiṇāsu nīyamānāsu śraḍdhā vivēśa |
sa hōvāca |
tata kasmai māṃ dāsyasīti |
dviṭiyāṃ tr̥t̥iyāṃ |
taḡ ha parīta uvāca |
mr̥tyavē tvā dadāmīti |
taḡ ha smōtthitaṃ vāgabhivādati || 42 ||

gautāma kumāramiti |
sa hōvāca |
parēhi mṛtyōrgṛhāṇ |
mṛtyavē vai tvā'dāmiti |
taṃ vai pravasaṅtaṃ gaṅtāsīti hōvāca |
tasya sma t̥isrō rātr̥iranāśvāngṛhē vāsātāt |
sa yadi tvā pṛcchēt |
kumāra kat̥i rātr̥iravāths̥iriti |
t̥isra it̥i pratibrūtāt |
kiṃ prathamāḡ rātrimāśnā it̥i || 43 ||

prajāṃ ta it̥i |
kiṃ dvit̥iyāmiti |
paśūgsta it̥i |
kiṃ tr̥t̥iyāmiti |
sādhuḡkr̥tyāṃ ta it̥i |
taṃ vai pravasaṅtaṃ jagāma |
tasya ha t̥isrō rātr̥iranāśvāngṛha uvāsa |
tamāgatya papraccha |
kumāra kat̥i rātr̥iravāths̥iriti |
t̥isra it̥i pratyuvāca || 44 ||

kiṃ praṭhaṃāg rātrimāśnā itī |
prajāṃ ta itī |
kiṃ dvitīyāmitī |
paśūgsta itī |
kiṃ tr̥tīyāmitī |
sādhukṛtyāṃ ta itī |
namāstē astu bhagava itī hōvāca |
varaṃ vṛṇīṣvētī |
pitarāmēva jīvaṇṇayānītī |
dvitīyāṃ vṛṇīṣvētī || 45 ||

iṣṭāpūrtayōrmē'kṣitīṃ brūhītī hōvāca |
tasmai haitamaṅniṃ nācīkētāmuvāca |
tatō vai tasyēṣṭāpūrtē nā kṣīyētē |
nāsyēṣṭāpūrtē kṣīyētē |
yō'gṇiṃ nācīkētāṃ cinūtē |
ya ū cainamēvaṃ vēdā |
tr̥tīyāṃ vṛṇīṣvētī |
punaṛmṛtyōrmē'pājitīṃ brūhītī hōvāca |
tasmai haitamaṅniṃ nācīkētāmuvāca |
tatō vai sō'pā punarmṛtyumājayat || 46 ||

apā punarmṛtyuṃ jāyati |
yō'gniṃ nācīkētam cinutē |
ya ū cainamēvaṃ vēdā |
prajāpātīrvai prajākāmastapō'tapyata |
sa hiraṇyamudāsyat |
tadagnau prāsyāt |
tadāsmāi nācchādayat |
taddvitīyaṃ prāsyāt |
tadāsmāi naivācchādayat |
tatr̥t̥īyaṃ prāsyāt || 47 ||

tadāsmāi naivācchādayat |
tadātmannēva hr̥dayyē'gnau vaiśvānarē prāsyāt |
tadāsmā acchādayat |
tasmāddhirānyaṃ kaniṣṭhaṃ dhanānām |
bhuñjatpriyatāmam |
hr̥dayajaḡ hi |
sa vai tamēva nāvīndat |
yasmāi tāṃ dakṣiṇāmanēṣyat |
tāḡ svāyaiva hastāya dakṣiṇāyānayat |
tāṃ pratyagr̥hṇāt || 48 ||

dakṣāya tvā dakṣiṇām pratigr̥hṇāmīti |

sō'dakṣata dakṣiṇām pratigr̥hya |

dakṣatē ha vai dakṣiṇām pratigr̥hya |

ya ēvaṃ veda |

ētaddha sma vai tadvidvāgsō vājaśravaṣā gōtāmāḥ |

apyānūdēśyām dakṣiṇām pratigr̥hṇanti |

ubhayēna vāyaṃ dakṣiṣyāmaha ēva dakṣiṇām

pratigr̥hyēti |

tē'dakṣanta dakṣiṇām pratigr̥hya |

dakṣatē ha vai dakṣiṇām pratigr̥hya |

ya ēvaṃ veda |

prahānyam vlināti || 49 ||

vadatyaśnā ityuvāca dvitīyam vṛṇiṣvetyajayatṛtīyam

prāsyādagṛhṇādya ēvaṃ vedaikam ca || 8 ||

taḡ haitamēkē paśubandha ēvōttāravēdyām cīvatē |

uttaravēdisāmmita ēṣō'gniriti vadāntaḥ |

tanna tathā kuryāt |

ētamaḡniṃ kāmēna vyārdhayēt |

sa ēnaṃ kāmēna vyārdhaha |

kāmēna vyārdhayēt |

saumyē vāvaināmadhvarē cinvīta |
yatrā vā bhūyiṣṭhā āhūṭayō hūyēraṇ |
ētamagniṃ kāmēna samārddhayati |
sa ēnaṃ kāmēna samṛddhaḥ || 50 ||

kāmēna samārddhayati |
athā hainaṃ puraṣṣayaḥ |
uttaravēdyāmēva satriyāmacinvata |
tatō vai tē'vindanta prajām |
abhi svargam lōkamajayanṇ |
vīndata ēva prajām |
abhi svargam lōkam jāyati |
yō'gniṃ nācikētaṃ cinūtē |
ya u cainamēvaṃ vēda |
athā hainaṃ vāyuṣṛddhikāmaḥ || 51 ||

yathānyuptamēvōpādadhē |
tatō vai sa ētāmṛddhimārdhnōt |
yāmidam vāyuṣṛddhaḥ |
ētāmṛddhimṛdhnōti |
yāmidam vāyuṣṛddhaḥ |
yō'gniṃ nācikētaṃ cinūtē |

ya ū cainamēvaṃ vēdaḥ |
athā hainaṃ gōbalō vārṣṇaḥ paśukāmaḥ |
pāṅktāmēva cikyē |
pañcā purastāt || 52 ||

pañcā dakṣiṇataḥ |
pañcā paścāt |
pañcōttarataḥ |
ēkāṃ madhyē |
tatō vai sa sahasrāṃ paśūnprāpnōt |
pra sahasrāṃ paśūnāpnōti |
yō'gniṃ nācīkētāṃ cinūtē |
ya ū cainamēvaṃ vēdaḥ |
athā hainaṃ prajāpātīrjyaiṣṭhyākāmō
yaśāskāmaḥ prajānānakāmaḥ |
trivṛtāmēva cikyē || 53 ||

sapta purastāt |
tīsrō dakṣiṇataḥ |
sapta paścāt |
tīśra ūttarataḥ |
ēkāṃ madhyē |

tatō vai sa pra yaśō jyaiṣṭhyāmāpnōt |
ētāṃ prajātiṃ prajāyata |
yāmidam prajāḥ prajāyantē |
trivṛdvai jyaiṣṭhyām |
mātā pitā putraḥ || 54 ||

trivṛtprajānaṃ |
upasthō yōnirmadhyāmā |
pra yaśō jyaiṣṭhyāmāpnōti |
ētāṃ prajātiṃ prajāyatē |
yāmidam prajāḥ prajāyantē |
yō'gnim nācīkētam cinūtē |
ya u cainamēvaṃ veda |
athā hainamindrō jyaiṣṭhyākāmaḥ |
ūrdhvā ēvōpādadhē |
tatō vai sa jyaiṣṭhyāmagacchat || 55 ||

jyaiṣṭhyām gacchati |
yō'gnim nācīkētam cinūtē |
ya u cainamēvaṃ veda |
athā hainamaśāvādityaḥ svargakāmaḥ |
prācīrēvōpādadhē |

tatō vai sō'bhi svargaṃ lōkamajayat |
abhi svargaṃ lōkaṃ jāyati |
yō'gnim nācikētam cinutē |
ya u cainamēvaṃ vēdā |
sa yadīcchēt || 56 ||

tējasvī yaśasvī brahmavarcaṣī syāmiti |
prānāhōturdhiṣṇyāduthsārpēt |
yēyaṃ prāgādyāśasvatī |
sā mā prōrṇōtu |
tējasā yaśasā brahmavarcaṣēnēti |
tējasvyēva yaśasvī brahmavarcaṣī bhāvati |
atha yadīcchēt |
bhūyiṣṭhaṃ mē śraddādhīraṇṇ |
bhūyiṣṭhā dakṣiṇā nayēyuriti |
dakṣiṇāsu nīyamānāsu prācyēhi prācyēhīti prāci
juṣāṇā vētvājyāsyā svāhēti
sruvēṇōpahatyāhavanīyē juhuyāt || 57 ||

bhūyiṣṭhamēvāsmāi śraddādhatē |
bhūyiṣṭhā dakṣiṇā nayanti |
purīṣamupaḍhāyā |

cit̥ik̥l̥pt̥ib̥hirab̥himṛ̥śyā |
agn̥im̥ praṇ̥īyōpasamādhāyā |
cat̥āsra ētā āh̥ut̥īrjuhōti |
tvam̥agnē ruḍra it̥i śataruḍr̥īyāsyā rūpam |
agn̥āviṣṇū it̥i vasōrdhārāyāḥ |
ann̥apata it̥yannahōmaḥ |
sap̥ta tē agnē sam̥idhāḥ sap̥ta jihvā it̥i viśvapr̥iḥ || 58 ||

sam̥ṛddha ṛddhikāmaḥ pur̥astāccikyē
putrō'gacchadicchējjuhuyādviśvapr̥iḥ || 9 ||

pur̥aṛṣāyō vāyurgōbalassaḥasraṃ
prajāpat̥ist̥riṽdr̥indrō'sāvād̥ityassa yad̥icchēt ||

yām̥ pr̥atham̥amiṣṭakāmupadadhāti |
imam̥ tayā lōkam̥abhijāyati |
athō yā asminlōkē dēvatāḥ |
tāsāḡ sāyujyāḡ salōkatāmāpnōti |
yām̥ dvit̥iyāmupadadhāti |
antar̥ikṣalōkam̥ tayā'bhijāyati |
athō yā antar̥ikṣalōkē dēvatāḥ |
tāsāḡ sāyujyāḡ salōkatāmāpnōti |
yām̥ tr̥t̥iyāmupadadhāti |
amum̥ tayā lōkam̥abhijāyati || 59 ||

athō yā amuṣminlōkē dēvatāḥ |
tāsāḡ sāyujyaḡ salōkatāmāpnōti |
athō yā amūritārā aṣṭādaśa |
ya ēvāmī uravaśca variyāḡsaśca lōkāḥ |
tānēva tābhirabhijāyati |
kāmacārō ha vā asyōruṣu ca
    variyassu ca lōkēṣu bhavati |
yō'gniṃ nācikētaṃ cinutē |
ya u cainamēvaṃ vēda |
saṃvathsarō vā agnirnācikētaḥ |
tasya vasantaḥ śirāḥ || 60 ||

grīṣmō dakṣiṇaḥ pakṣaḥ |
vaṛṣā uttāraḥ |
śaratpucchāṃ |
māsāḥ karmakārāḥ |
ahōrātrē śatarudriyāṃ |
parjanyaō vasōrdhārā |
yathā vai parjanyaḥ suvr̥ṣṭaṃ vr̥ṣṭvā |
prajābhyaḥ sarvāṅkāmāṅthsampūrayāti |

ēvamēva sa tasya sarvānkāmānth sampūrayati |
yō'gnim nācīkētam cinūtē || 61 ||

ya u cainamēvaṃ veda |
samvathsarō vā agnir nācīkētaḥ |
tasya vasantaḥ śiraḥ |
grīsmō dakṣiṇaḥ pakṣaḥ |
vaṛṣāḥ pucchām |
śaraduttāraḥ pakṣaḥ |
hēmantō madhyām |
pūrvapakṣāścitāyaḥ |
aparapakṣāḥ puriṣam |
ahōrātrāṇiṣṭākāḥ |
ēṣa vāva sō'gnir agnimayaḥ punarṇavaḥ |
agnimayō ha vai punarṇavō bhūtvā |
svargaṃ lōkamēti |
ādityasya sāyujyam |
yō'gnim nācīkētam cinūtē |
ya u cainamēvaṃ veda || 62 ||

amum tayā lōkamābhijāyati śiraścīnuta iṣṭākāṣṣaṭca || 10 ||

lōkastvamagnē'gnāviṣṇū annāpatē sapta tē agnē yattē'citamayam
vāvōsan ha vai taḡ haitam yāḡ prāthamāmiṣṭākāḡ daśā || 10 ||

lōka āditya oḡō'syūrdhvā digānantaḡ ha vai kāmēna
grīṣmō dviṣāṣṭiḡ || 62 ||

lōkō'si vēdā ||

|| hariḡ o(3)m ||

|| *iti kṛṣṇayajurvēdīya taittirīya brāhmaṇē ṭṛtīyāṣṭakē ēkādaśaḥ praśnaḥ*
samāptaḡ ||